

BIBLIOTHECA JURIDICA, 1788-2000

JUDICII SEN-
TENTIAM ET ALIAS
CRIMINALIBUS REBUS AB
ACTIS REMOVENDIS

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPIS AC DOMINI,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPIS BAVARIE, MARCHIONE BRAN-
DENBURGICO ET DUCATUS MAGDEBURGICI
GUBERNATORE &c. &c.

PRESIDE
PRORECTORE MAGNIFICO,
CHRISTIANO THOMASIO, IC. &c.

JOHANNES BAPTISTUS LOHSE,

HALLE MAGDEBURGICÆ, LIBRARIUS UNIVERSITATIS

UNIVERSITÄT
ZUR
HALL

DISSERTATIO INAUGURALIS; 1709 9

DE
**CAUSIS PROHI-
BITÆ ALIENA-
TIONIS FEUDI,** 667
226

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRANDENB.
ET DUCATVS MAGDEB. GVBERNAT. &c. &c.

Ex Decreto Illustris Jctorum Ordinia

PRÆSIDE

PRORECTORE MAGNIFICO

DN. CHRISTIANO THOMASIO,
JCTO, POTENTISSIMI REGIS BORUSSÆ, AC REVE-
REND. ET SERENISS. DUCIS SAXO-NUMBURG. CON-
SILIARIO RESPECTIVE INTIMO, PROFESS. JUR. ORDIN.
ET FACULT. JUR. h. t. DECANO,

PRO LICENTIA

SUMMOS IN UTROVE JURE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALIA RITE CAPESSENDI,

IN AUDITORIO MAJORI

die V. Julii Anno M DCC IX. horis ante & pomeridianis

Publico Eruditorum Examini submittit

IOHANNES CONRADUS Mobe/

Fridbergâ-Wetteravus.

Typis CHRISTOPH. ANDRÆ ZEITLERI, Acad. Typog.

DISSERTATIO INAUGURALIS,

DE
CAUSIS PROHIBITAE ALIENATIONIS FEUDI,

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPI AC DOMINO
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPI BORUSSAE, MARCHIONI BRANDENBURGICO
ET DUCATI MAGDEBURGENSIS GOVERNATI, &c. &c.
Ex Decreto Illustrissimi Sacrorum Ordinis

PRÆSIDII
PROFECTORE MAGNifico
DN. CHRISTIANO THOMASIO,
POTENTISSIMI REGIS BORUSSIAE AC REVERENDI
DUCIS SAXONIAE NUBURGICAE
SILLARIO RESPECTIVE INTIMO, PROFESSORIS JURIS
ET FACULT. JUR. & DECANO,

PRO LICENTIA
SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES ET PRIVILEGIUM
DOCTORALIA RITE CAPESSENDI,
IN AUDITORIO MAJORI
ANNO MDCCLXXI. Junii mensis 3. pomeridiano
Publico Examinum Examine submittit
JOHANNES CONRADUS SEBASTIUS

Typis CHRISTOPH. ANDRÆ XELLNERI, Acad. Typog.

DISSERTATIO INAUGURALIS
DE
CAUSIS PROHIBITÆ ALIENATI-
ONIS FEUDI.

SUMMARIA.

PER alienationem intelligitur etiam oppignoratio §. I. Per feudum cur hic intelligatur saltem jus vasalli in re feudali, non domini directi §. II. Difficultas hujus doctrine et ejus cause. Scopus noster §. III. Presupposita ex communi natura feudorum, et diversi modi aberrationum ab illa natura pro diversitate alienationum §. IV. Alienationes, qua intendunt domini plenam translationem, feudum natura plane repugnant §. V. Idem dicendum de translatione feudum in alium, ut in substitutione vasallo, si in consilio domini legitime §. VI. Quod si sciente, est invito, iudicium est. Rationes pro vasallo contra dominum §. VII. Rationes pro domino contra vasallum fortiores §. VIII. Subinfeudationem totius vix sine fraude concipi posse, neque nullo tempore fuisse licitam §. IX. Olim licite ex necessitate partem feudi vendere. Ostenditur sententia assertiva §. X. Et ejus ratio §. XI. Oppignoratio feudi. Quid sit pignus transactum et constitutum §. XII. Oppignoratio feudi quatenus olim licita §. XIII. Quid juris

SUMMARIÄ.

ris in oppignoratione disimulata §. XIV. Alienatio feudi
 per libellum. Quid sint bona libellaria, item censitica,
 feuda censualia? Variatio Dd. §. XV. Duae cautele hic
 observanda. Ne confundantur affinia: Et, ne mores Ger-
 manici explicentur ex Romanis §. XVI. Determinatio
 bonorum libellariorum, censiticorum, & feudorum censua-
 lium §. XVIII. Ratio juris feudalis antiquioris de probi-
 bita alienatione per libellum, nisi intra medietatem feudi
 §. XIX. Illicita alienationes etiam olim ipso jure vasa-
 lum feudo privabant. §. XIX. In venditionibus licitis do-
 mino competiit jus protimiseos §. XX. Oppignorationes
 licite habuere effectum, donec feudum domino aperiretur
 §. XXI. Idem juris, si pars feudi per libellum data esset.
 Aliud tamen, si data esset Ecclesie. Ratio differentie ge-
 nuina §. XXII. An & subfeudum olim reuocari poterit
 a Domino. Obscura doctrina compilatoris juris feudalis.
 §. XXIII. Sublatio juris veteris per Lotbarium §. XXIV.
 An etiam partis feudi alienatio per illum fuerit prohibita
 §. XXV. Prohibitio Friderici plenior. Quid per aliena-
 tiones hactenus perpetratas in ea intelligatur. §. XXVI.
 Respectu modorum alienandi olim interdictorum nihil no-
 vi hic dispositum. Cur tamen iudicii pro anima mentio
 fiat. §. XXVII. Quid novi in constitutione imperato-
 ris sit introductum respectu venditionis §. XXVIII. Quid
 respectu oppignorationis §. XXIX. Quid respectu aliena-
 tionis per libellum §. XXX. An jure novo datio in em-
 phyteusin vel bonum censiticum plane sit prohibita. §.
 XXXI. Item, an datio in usumfructum? §. XXXII. An
 & quatenus subin feudationes a Friderico sint prohibita?
 §. XXXIII. An Dominus, cui feudum apertum, subfeuda
 reneatur subvasallis relinquere. §. XXXIV. An prohibi-
 tio Friderici recepta sit in Germania? Conclusio. §. XXXV.

§. I. De

§. 1.

De causis prohibita alienationis, seu Per aliena-
di dicturi, ante omnia notamus, per tionem et-
alienationem hic non solum intelli- iam intelli-
ligi translationem domini, sive ple- gitur oppi-
ni sive minus pleni, vel directi vel gnoratio.
utilis, sed & oppignorationem. Et si
enim oppignoratio secundum prin-
cipia Juris Romani dominium non

transierat, sed qui rem pignori dat vel obligat, maneat
ejus dominus *a*) alienatio vero in stricto significato de-
notet saltem illam, per quam transfertur dominium *b*) non
sine causa tamen Justinianus constituit, ut prohibita ali-
enatione etiam prohibita censeatur oppignoratio vel hy-
pothecae constitutio *c*) quia videlicet saepe effectum alie-
nationis habet. Certum enim est, hypothecam non mi-
nus atque pignus constitui creditori in securitatem debi-
ti: quin & illud certum est, si debitum non solvatur, cre-
ditorem habere facultatem persequendae hypothecae, &
non minus illam quam pignus distrahendi. Distractio
autem nihil est aliud, quam alienatio quaedam *d*) Caterum
cum doctrina de feudis magis originem ducat ex Juris-
prudencia Germanica quam Romana, propiorem ex ju-
re Germanico rationem hujus significationis dare pote-
rimus, cum sane constet, olim apud Germanos oppigno-
rati-

rationem fuisse genuinam speciem alienationis strictè dictæ, quatenus solam translationem domini denotat, cum per eam in creditorem translaturum æquè fuerit dominium temporarium atque apud Romanos in venditione cum pacto de retrovendendo. Atque hos mores magis convenire naturæ pignoris & doctrinæ juris Gentium, jam a libi latius fuit demonstratum. e]

a) l. Cum & sortis 35. §. 1. ff. de pignor. act.

b) l. i. C. de fundo dotali. Schardius in Lexico voce alienare.

c) l. fin. C. de reb. alien. non alien.

d) Wissenbach ad d. l. fin. Cod.

e) in Dissert. Inaug. ante biennium sub Dn. Præsidis præsidio habitæ de usu pratico distinctionis inter emtionem cum pacto de retrovendendo, & contractum pignoratitium.

§. II.

Per feudum cur hic intelligatur solum jus vassalli in re feudali, non domini directi.

Etsi vero per feudum in jure feudali non intelligatur tantum res corporalis, quæ in feudum datur & accipitur, sed & jus domini & vassalli in feudo, quorum illud domini directi hoc utilis domini nomine venire solet: f) adeoque cum de alienabilitate feudi quæritur, possit etiam de iure domini quæstio intelligi, utrum videlicet, dominus invito vassallo feudum alienare possit nec ne, & si alienaverit illicito modo, quisnam inde effectus orietur, nobis in hic solum sermo est de alienabilitate feudi intuitu vassalli, an videlicet vassallus invito domino feudum alienare queat. Nam Doctores communiter, dum de prohibita alienatione feudi agunt, hunc significatum præ oculis habent: Accedit, quod quæstiones de jure Domini intuitu alienationis feudi vix possint perspicuè exponi, nisi prius doctrina de alienabilitate feudi respectu vassalli ex principiis feudalibus probè fuerit cognita, imprimis, cum ea, quæ ius feudale de alienatione à Domi- no fa-

no facta *h*) & de comparatione inter Dominum & Vafallum respectu amissionis feudi disponit *i*) multis dubiis & pene contradictoriis Doctorum commentationibus sit obnoxium. *k*) Quare hoc quidem doctrinae feudalis caput peculiarem meretur inspectionem, quam curam alterius diligentiae relinquimus.

f) Struvius *Synt. agm. feud. cap. 2. apb. 2.*

h) 2. F. 9. §. 1. in fin. 2. F. 37. §. 1.

i) 2. F. 26. cap. Domino committente.

k) Bittschius *ad d. 2. F. 26. & 2. F. 34.*

§. III.

Quod autem alienationem feudi à Vafallis vel faci- Difficultas
endam vel omittendam attinet, etsi pleni sint Doctorum hujus do-
jaris feudalis libelli de alienatione feudi prohibita ejus- arina, &
que effectibus, adeoque feudum alienabile communi ejus causa.
consensu inter species feudi improprii referatur, non ta- Scopus no-
men frustraneum erit de hac alienabilitate paulo distan- ster.
cius quid proferre, quia Dd. textus iuris feudalis de pro-
hibita vel licita alienatione feudi commentantes infinitis
modis sibi contradicunt. Ita quidem summam se res
habet. Olim licuit certis casibus, partem feudi sine con-
sensu Domini alienare, aut alteri totum etiam in feu-
dum dare. *m*) Sed cum Vafalli ista licentia abuterentur
legibus Lotharii & Friderici Imperatorum haec licentia
est abrogata, *n*) adeoque inalienabilitas post has consti-
tutiones imperatorias ad naturam feudi recte pertinet. *o*)
Quodsi vero Dominus peculiari conventionem potesta-
tem alienandi indulserit, haud dubie ea valebit, cum qui-
libet juri suo renunciare possit, sed tum tale feudum ad
classam feudorum non rectorum erit referendum. *p*)
Ast dum quaeritur in quibus causis praecise olim alienatio
fuerit licita? ob quas rationes? quid sit contractus li-
bella.

bellarius, per quem licebat olim partem feudi alienare? An per legem Friderici omnis alienatio per libellum sit prohibita? an post illam prohibitionem adhuc subfeuda constituere liceat? quænam sit natura feudi alienabilis ubi mores alii, quam Longobardici valent, aut ubi alienatio ex pacto est concessa, & quæ possunt esse plures aliæ quæstiones huc pertinentes, tot penè sunt JCtorum sententiæ quot capita, vel certe nulla ex istis quæstionibus est, quæ non opinionem communem allegare possit, aut ad minimum pro utraque sententia habeat magni nominis JCtos. q) Nos sepositis autoritatibus tentabimus ex natura feudi, & regulis bonæ interpretationis sententiam nostram paucis dicere de causis prohibitæ alienationis feudi, reliqua quæ ad naturam feudi alienabilis pertinent cognoscendam, etiam alienæ industriæ relicturi.

m) *Sedes est in 1. F. 5. versic. aut si libellaris 1. F. 13. 2. F. 9. pr. & §. 1. 2. F. 44. pr.*

n) *2. F. 52. & 55.*

o) *2. F. 42.*

p) *2. F. 26. cap. Feudum eâ lege penult. junct. 2. F. 48.*

q) *Vide modo quæ Birschius collegit ad vextus juris feudalis modo allegatos & allegata à Coccejo, viro Illustri Tit. VII. Hypomnem. jur. Feud. Kohlium tract. integro de subfeudis aliisque.*

§. IV.

Præsuppo-
sita ex
communi
natura feu-
dorum, &
diversi mo-
di aberrati-
onum ab il-

Debet Vasallus Domino servitiam & fidelitatem, nihilque fraudulenter admittere, quo jus Domini reddatur deterius; interim cum Vasallus sit liber homo, nec subditus Domini, si quid contra fidem datam & officium faciat, dominus non habet jus puniendi Vasallum, sed solum ei tanquam ingrato feudum aufert. Porro primis feudorum temporibus feuda dominus pro lubitu auferre poterat,

poterat, tum incipiebant ad dies vitæ concedi, postea ad liberos transmittabantur masculos, successu temporis ulteriore etiam ad cognatos ultimi possessoris, si fuerint primi acquirentis descendentes. Jam videamus an cum his principiis & præsuppositis possit consistere jus alienandi feudum intuitu vasalli. Sed cum tamen variæ sint alienationis species & circumstantiæ, facile patet, pro harum diversitate generaliter quæstionem definiti non posse, unde notandum adhuc est in genere, quod quædam alienationis species planè adveniunt naturæ feudi & intentioni contrahentium, ut eæ etiam supposito pacto feudum plane tollant & in aliud genus contractus mutant; aliæ vero tales contineant circumstantias, quæ non plane conveniant quidem cum intentione contrahentium, nec planè tñ. etiam eidem repugnent; unde nec mirandum, quod eæ per aliquod tempus in usu fuerint olim apud Longobardos, aut hodiernum apud quosdam populos usurpentur, aut quod ob mixturam hanc convenientiæ & repugnantæ abufui sint obnoxie, aut quod, si pacto adjecto permittantur, non tollant naturam feudi, sed saltem ex feudo recto faciant feudum irregulare, seu improprium. Res melius patebit ex mox dicendis.

la naturâ
pro diver-
sitate alie-
nationum.

His enim ita præsuppositis facile patet, alienationes omnes quæ intendunt dominii pleni translationem in eum, in quem fit alienatio, omni naturæ feudali in totum repugnare, cum hoc modo videlicet vasallus intendat omnia jura domini directi intervertere, & plus juris in alium transferre quam ipse habuit. Igitur tales alienationes feudorum omni tempore pro illicitis & quibus vasallus fidem datam violet ac adeò feudo privari possit fuere habitæ.

Alienationes: quæ intendunt dominii pleni translationem, feudali naturæ plane repugnant.

10
 habitæ. Hinc recte Feudista docuit: *Donare autem autē
 iudicare pro anima*, i. e. vt recte interpretes declarant,
 testamento feudum alienare, *vel in dotem pro filia dare
 nullius curie poterat consuetudine r)* quia videlicet tales a-
 lienationes omni colore juris destituuntur. Sed an *ven-
 dere poterat?* Nullo modo quia eadem est ratio. Cur
 vero Feudista venditionis mentionem hic non fecerit,
 ratio dari potest, quod de eâ jam sententiam suam dixe-
 rat in verbis antecedentibus r) non discrepantem utique
 à nostra sententia, si argumento à contrario sensu in eo-
 rum interpretatione utaris.

r) 2. F. p. §. 1. *quod nulli in rebus suis potest
 s) ibid. pr. versic. necessitate namque &c.*

Idem di-
 cendum de translationem in alterum transferre res ita expedita non
 est. Ante omnia verò hic distinguendum erit inter ali-
 enationem totius feudi & partis. De priorē ut incipia-
 mus, repugnat equidem ea primò primis feudorum tem-
 poribus, ubi videlicet domini poterant vasallis auferre
 feuda quando vellent, quia tum haud dubie jus Vasallo-
 rum erat mere personale & ferè precarium. At postquam
 feuda ad heredes transire inciperent & vasallus non nisi
 ob feloniam privari feudo posset non eadem est eviden-
 tia iniustitiæ, si vasallus feudum, imprimis novum,
 vellet in alium ea conditione transferre, ut eundem sui
 loco domino substitueret. Sed & hic tn. distinguendum
 erit, utrum alienatio ista fieret incio domino, an vero
 incio sed invito tamen. Priorē casu iterum nullum est
 dubium, quin ea alienatio præsumeretur esse fraudulenta
 adeoque illicita. Cum enim talis substitutio alterius va-
 salli non possit fieri nisi vasallus alienans jus suum refu-
 tet

ret domino suo, eumque simul cum novo emptore rogaret, ut novum emptorem investiret, præsumebatur vasallus, alienationem, quantum in ipso erat, inscio domino perficiens, fraudulenter egisse, ac dolum prætextu illo palliare voluisse, si postea domino vindicanti feudum opponeret, se noluisse dominium plenum in emptorem transferre sed saltem alium domino vasallum dare voluisse, nisi fortè justam erroris causam demonstrare possit, quod putaverit rem non feudalem esse sed allodialem, tum enim haud dubie præsumtio fraudis cessat. *1)* Et quod de venditione hic diximus, idem erit pronuntiandum de aliis alienationis speciebus *2)* utpote donatione & similibus.

1) 2. F. 42. *2)* *ibidem.*

3) *ibidem.*

§. VII.

Posteriore verò casu, & si sciente domino vasallus feudum transferat in alium iterum à domino de eo investendum, utrum dominus cogatur hunc vasallum suscipere invitus, in utramque partem non desunt rationes. Pro vasallo adversus dominum adferri potest, quod nihil interfit domini, quis ipsi serviat, modo hic posterior ad militiam sit idoneus. Neque enim dominus poterit allegare, se in concedendo feudo ad industriam personæ respexisse, uti fit in negotiis civilibus quibusdam, utpote, mandato, societate & similibus. Cum enim operæ militares magis vires corporis respiciant, quam ingenium & prudentiam, ratio de industria personali sine dubio cessat. Adde, quod, si feudum concedam pro te & descendantibus tuis, non possum industriam respicere descendantium, qui nondum existunt. Quodsi insuper vasallus non ipse cogatur in persona servire domino, sed sui loco militem, quemcumque idoneum substituere liceat, ut plerumque fit

Quodsi sciente et si invitato, dubium est. Rationes pro vasallo contra dominum.

1)

hodie, ratio de industria dicta cessat evidentius. Huc pertinet observatio compilatoris juris Longobardici, quod *super alienatione multa & diversa sententia date (olim) fuerint in singulis civitatibus vel curiis. u)* Et alibi, quod *in quibusdam curiis pro parte, in quibusdam pro toto olim feudum alienare licuerit, w)* item: quod *Mediolanenses dicant, clientulum etiam alienare posse in totum & sine domini voluntate. x)* Etsi enim compilator hanc Mediolanensium consuetudinem ibidem irrationalem vocet, tamen id vel intelligendum est in relatione ad constitutionem Lotharii, cuius ibidem facit mentionem, omnem alienationem vasallis prohibentis, vel, quod Feudista, quamvis erroneè putaverit, Mediolanenses loqui de alienatione feudi totius incio etiam domino facta, vel denique, quod probabilitas, quod respexerit ad rationes fortiores quæ pro domino militant contra vasallum ita alienare volentem.

Rationes
pro domi-
no contra
vasallum
fortiores.

§. VIII. Scilicet etsi verum sit, in servitiis militaribus non respici ad industriam & ingenium vasalli, nullum tamen est dubium, quin jus domini feudum vasallo pro se & hereditibus masculis concedentis consistat etiam in eo, ut extincto vasallo & hereditibus masculis feudum ad ipsum redeat, quo pacto simul tacitè id actum est, ut vasallus aliam personam sui aut heredum suorum loco domino substituere nequeat, multò minus, ut si fortè heredes non habeat, jus domini post mortem ejus feudum recuperandi, ejusmodi fraudulentâ alienatione intervertat. Et hoc est quod Feudista innuit, dum de primis temporibus ante Lotharium dicit: *Si clientulus voluerit partem suam feudi alienare, id est mediam, sine domini voluntate, poterit hoc facere, alterius progredi non potest, secundum justum & verum usum. y)*

y) d. I. F. 13.

§. IX

§. IX.

Sed in subfeudo ratione *totius feudi nova se offert* Subinfeudationem
 dubitandi ratio. Ait quidem compilator juris Longobar- totius feu-
 dici: *Si vero vel totum, vel partem volebat per feudum ali-* di vix sine
quem investire, hoc licebat ei sine fraude facere. 2) Sed ta- fraude con-
 men, si rem paulò penitius examines, & ipsa hæc verba cipi posse,
 compilatoris innuunt, subfeudationem totius feudi vix vi- adeoq; nul-
 deri fuisse licitam, quia vix casus concipi poterit, ubi fraus lo tempore
 non subsit. Nimirum subfeudatio partis & quidem mi- fuisse lici-
 noris ita regulariter inest naturæ feudi, ut vix in feudis tam.
 majoribus hæc subintendendi potestas à jure vasalli remo-
 veri queat. Nam domini v. g. ducatus aut comitatus in
 feuda dantes ob servitia militaria, haud dubiè intendunt
 auxilia non unius hominis, sed plurium. At plures non
 poterant pro statu Reipublicæ Germanicæ illorum tem-
 porum ad servitia militaria fortius adstringi, quam per
 subfeuda nobilibus, i. e. ingenuis ad selectam militiam a-
 ptis, in minoribus ducatus aut comitatus portionibus da-
 ta. Etenim tum temporis ingenuis, qui magis erant rei-
 publicæ, quam Ducum aut Comitum, imò ipsorum et-
 iam Regum subditi, non poterat imperari militia per sim-
 plicem & absolutam voluntatis Regiæ aut ducalis signifi-
 cationem. 2) Igitur si non permilla fuisset Ducibus & c. sub-
 infeudatio, finis, quem intendebant Franciæ Reges, feuda
 invenièntes, non fuisset obtentus. Et tantum adeò abest,
 ut ejusmodi subinfeudationibus domini directi jus fuerit
 interversum, aut causa ejus deterior reddita, ut potius e-
 videnter ex dictis pateat, eam per subinfeudationes par-
 tium minorum omninò meliorem reddi, & vasallo nihil
 decedere per eas, nec eum impediri, quo minus obliga-
 tioni suæ feudali satisfaciat, verum potius eum aptiorem
 reddi & habiliorem ad servitia domino reddenda. At
 longè

longè alia ratio est subinfeudationis intuitu totius feudi. Cum enim feuda dentur vasallis, ut ex fructuum feudali-um perceptione in statu sint, domino servitia militaria præstandi, & potentiam habeant, subvasallos nobiles ad subservitia adigendi, constat sane, hunc finem plane non obtineri, si vasallo liceat totum feudum alteri in subfeudum concedere. Si enim gratis transferat totum feudum in subvasallum, omnibus viribus se privat vasallum in devotione detinendi, ipse ineptus redditur ad servitia militaria domino exhibenda, dominus verò directus non invenit, in quo ejus negligentiam coerceat. Eadem ferè est ratio, si vendiderit subfeudum, sive pretium, quod pro eo a subvasallo accepit, in alias res impenderit, aut id apud ipsum adhuc extet, sive fuerit a venditore perditum vel consumptum. Adde quod hoc modo facile palliare liceret venditionem feudi inscio domino factam, quam illicitam esse modo diximus. Fuit equidem, cum putavimus, valituram saltem esse subinfeudationem totius feudi illis in casibus, ubi vasallo jam bona alia sive feudalia sive feudalia abunde possidenti, feudum aliquod sive majus sive minus obtingeret. Sed jam malle, etiam in hoc casu dubitare de possibilitate subinfeudationis intuitu totius feudi ita accepti absque suspitione fraudis. Quia etiam si in hoc casu vasallus subinfeudans aliunde habeat, unde se exhibere valeret, nihil tamen restaret domino ejus directo, in quo ejus aliam feloniam coercere posset. Quæ omnia quò profundius meditor, eò magis confirmor in sententia, quod non obstante illo juris feudalis textu, omni tempore subinfeudatio totius feudi absque consensu domini, illis in locis ubi alienatio feudi in genere est prohibita, regulariter non fuerit permissa.

(z) z. f. p. pr.

(a) in consuetis formulis. car tel est notre plaisir.

sir, daran geschicht unsere Meynung &c.

s. X.

Pergendum nunc erit ad alienationem partis. Ante
 constitutionem Lotharii necessitate suadente poterat o-
 lim vasallus domino inscio vel invito feudi partem ven-
 dere. c) Vides hic casus domini inscii & inviti etiam à
 Feudistâ tanquam distinctos proponi, adeoque illustrari
 inde ea, quæ superius d) de illa distinctione ejusque usu
 à nobis fuere allata. Porro quæ de parte hic dicit, ea vi-
 dentur intelligendâ esse de parte dimidia vel minore per
 ea quæ jam ex alio textu juris feudalis e) supra f) excer-
 psimus. Quod verò solum venditionis faciat mentionem
 in casu necessitatis, & non aliarum alienationis specierum,
 inde factum, quia in illis alienationis speciebus, quarum
 compilerator statim in §. seq. meminit, g) puta donatione,
 testamentaria dispositione, dotis datione &c. casus neces-
 sitatis non poterit concipi. Nam necessitas me cogere
 non solet æquè ad donandum, testamentum faciendum,
 dorem dandam, uti ad vendendum. Sed cur oppignora-
 tionem omisit? Sane necessitate ad alienandum adacti, an-
 tequam vendamus, solemus oppignorare. Et ergo, si ob
 necessitatem licebit vendere mediam partem feudi, lice-
 bit quoque & multo magis, oppignorare, quia in oppi-
 gnoratione non est tantum periculum amittendæ rei, uti
 in venditione. Sed credo compileratorem hic de eo casu
 agentem, quid olim licuerit vasallo in casu necessitatis,
 omisisse mentionem oppignorationis, quia oppignorare
 olim licuit medietatem feudi etiam citra necessitatem h)
 ut statim videbimus. Per necessitatem vero in præsentì
 loco intelligitur haud dubie æs alienum. Ubi enim Dd.
 de prohibitâ rerum alienatione magunt, solent
 distinguere inter alienationem voluntariam & neces-
 sariam, & hanc communiter permittere. i) Ad species
 verò

Olim licuit
 ex necessi-
 tate partem
 feudi ven-
 dere. Osten-
 ditur sensus
 assertionis.

verò alienationis necessariæ referri solet alienatio ad sol-
vendum æs alienum. *k)*

c) d. I. F. 9. pr. d) s. 6. & 7. e) I. F. 13. f) s. 8. in fine. g) d. I. F. 9. §. 1. h) I. F. 5. i) arg. l. 1. pr. ff. de fund. dot. k) l. 69. §. 1. de Legat. 2.

§. XI.

Et ejus ratio.

Atque hinc simul constat aliquo modo ratio, cur veteres putaverint licere vasallo oburgens æs alienum vel dimidiam feudi partem alienare, quia videlicet aliàs in prohibita rerum alienatione excepta est alienatio necessaria, uti in fundo dotali, prohibita alienatione rerum immobilium minoris, rerum fideicommissio gravatarum &c. Accessit fortè & alia ratio ex doctrinà de onere patronorum erga libertos. Constat enim, quod patroni jus patronatus amittant, si libertos non alant. *l)* Quemadmodum ergò & in aliis quæstionibus Dd. non raro à patrono & liberto ad dominum & vasallum argumentari solent, (an semper accuratè id fiat, jam non disquiro,) ita etiam hic putarunt, dominum feudi tanquam patronum teneri etiam ad alendum vasallum clientulum suum. *m)* Et ex hac ratione etiam fortè restrinxerunt potestatem alienandi feudum oburgens æs alienum ad partem feudi dimidiam, cum aliàs permissio alienationis necessariæ in doctrina de prohibita rerum alienatione hanc limitationem & restrictionem ad partem dimidiam non solet secum ferre. Cum enim & libertus patronum debeat alere, putatur vasallum pro urgente ære alieno alienare partem feudi dimidiam, retenta parte altera, si forte ea opus sit ad alimenta inde domino in casu necessitatis præstanda.

l) l. 5. §. 1. de jure patronat.

m) hic discretè vocatur I. F. 13.

§ XII.

Sequitur oppignoratio. Ait compiler: *Si pro pignore plus medietate obligaverit (vasallus) ita ut transactum permittat, vel dolo hoc egerit, amissione feudi multabitur. n)* sic pignus Hic ante omnia videndum, quid velit compiler, dum dicit: *ita ut transactum permittat.* Sed commentatores ipsi nesciunt, quomodo hanc phrasin explicent. Alii putant, eam significare, quasi dictum sit, si vasallus non causa & simulatè, sed cum effectu obligaverit beneficium: alii pro voce transactum, legunt *transacto anno*, quasi id demum pignus fuerit prohibitum, quod plus anno tenebatur. Alii pro *transactum* legunt transactionem, & tum verba sic explicant, si vasallus feudum oppignorans distractionem feudi oppignorati permiserit. Eadem difficultas occurrit circa intellectum loci paralleli. Alibi enim compiler ait: *Nam nec pignus quod consultum dicitur, fieri potest in feudo. o)* Hic æquè dubium quid sit pignus consultum. Alii rursus intelligunt pignus cujus distractionem creditori permiserit vasallus; alii pignus cum pacto antichreseos, alii pignus cum pacto legis commissoriae. p) Alii pro consultum legunt pignus constitutum. q) Sed hic iterum dubium est, quid sit constitutum pignus. Nobis sic videtur. In primo loco nihil mutandum, sed legendum est; pignus creditori *ut transactum* permissum esse. Transactare enim secundum stylum mediæ latinitatis denotat *possessionem aut, rem in alium transferre r)* & similis locutio est in alia Lege Longobardicâ s) *Si cujuscunque serous, aut aldins, aut ancilla, aut aldia in furto comprehensi fuerint, & dominus eorum neglexerit eos liberare, & usque ad dies triginta eos dimiserit, sint fengangi, & habeat eos in transactum, cui furtum fecerint, & componant postea ipsum furtum, sicut lex est & editum continet.* Hoc

Hoc est, inquit du Fresne *t*) habeat ipsos servos, quasi per modum transactionis vel patti. Aliter Nicolaus Boerius: u) Fengangi, alii dicunt fingandi, id est, sunt commissi & transacti, ut transactantur pignora debitoris negligentis solvere debitum per 30. dies. Et sicuti transactio temporum & pignorum non liberat debitorem, sed potest creditor debitum petere: ita transactio servi non liberat dominum à pœna furti. Sensus tamen eodem recidit: Pignus transactum, i. e. cuius possessio vel dominium est ad creditorem translatum. In secundo loco placet lectio pignoris constituti præ consulti. Nam posterior hæc vox planè nullum habet sensum. At pignus constitutum videtur idem esse quod pignus alteri traditum. Sic in alia lege Longobardica w) Si quis in alia civitate causam habuerit, similiter vadat cum epistola de iudice suo ad iudicem, qui in loco (ubi reus habitat) est, & si ipse iudex ei justitiam intra octo dies minimè fecerit, aut non compleverit (i. e. cum executione rei petite absolverit) componat illi, qui causam suam reclamerit, (i. e. actori) solidos 20, & Regi alios 20. Etsi talis causa fuerit, quam deliberare (i. e. penitus absolvere & exequi) minime possit, ponat constitutum (i. e. det pignus) & distringat hominem intra 20. dies ad præsentiam regis venire &c. x) Igitur sensus juris feudalis Longobardici hic videtur esse. Non licet vasallo ultra dimidiam partem feudi alteri in pignus dare, absque pœnâ amissionis, licebit tamen hypothecam constituere de toto feudo.

n) 1. F. V. o) 2. F. 8. in fine

p) Bitschius ad dd. rr. 1. F. 5. & 11. F. 8.

q) Rhetius ad 1. F. 5. p. 248.

r) ut ex statutis Veneticis probat du Fresne hac voce.

s) lib. I. LL. Longob. tit. 25. l. 68.

t) d. l. u) in glossa ad d. l. 68.

v) l. 3. lib. 2. tit. 47.

x) conf. du Fresne voce distringere & voce liberare

§. XIII.

Rationes antiquorum morum Longobardicorum fortè inde petendæ sunt. Si hypotheca constituatur, etiam in feudo toto, quamdiu ea in suis terminis permanet, nulla adhuc facta est alienatio feudi. Nec feudum amitti potest, quoniam nulla adhuc traditio facta, quæ tamen ad amissionem feudi requiritur. Hypotheca quidem sine consensu Domini inefficax est, non tamen nisi deinde sine consensu domini distraheretur, & traderetur, feudo excidit vasallus. y] At vero si feudum pignori datum fuerit, suberat species alienationis. Et hic quidem verosimile valde est, Longobardos hac dispositione non tam secutos esse doctrinam juris Romani, quam principia juris Germanici. Nam secundum jus Romanum sub prohibita alienatione æque continetur hypothecæ constitutio, ac pignoris datio. z] At secundum principia juris Germanici, naturam rerum accuratius inspicientis, quam fecerat Justinianus, hypotheca alienationem formaliter haud continet, sed in oppignoratione erat formalis alienatio, quia habebat effectum venditionis cum pacto de retro vendendo a) unde posses etiam dicere, quod in legibus Longobardicis, *pignus transactum vel constitutum* simpliciter denotet oppignorationem Germanorum valde differentem à contractu pignoris Romano. Quod autem permiserint oppignorationem, etiam Germanicam, vasallo incuitu dimidiæ partis feudi, scilicet absque poena amissionis, fortè ideo factum, quia non est alienatio absoluta, sed cum spe recuperationis conjuncta. Quæ fortè etiam causa fuit, quod oppignorationem dimidiæ partis feudi non restrinxerint ad casum necessitatis, uti de venditione supra b) diximus, quia non subest hic venditio pura sed sub conditione rescissoria. c) Rhe-

Oppignora-
ratio feudi
quatenus o-
lim licita.

y) Rhetius ad i. F. 5. p. 148. seq. *Et quem ibi citat, Struvius.*

z) l. fin. C. de reb. alien. non alion. multoties in notione.

a) conf. supra §. 1. 3. b) conf. supra §. 10.

c) §. XIV. ubi notat ut in notione.

Quid juris
in oppig-
noratione
disimulatâ

Quid verò est, quod Feudista dicit, amittere vasal-
lum feudum, non solum si id ut pignus transactum alii
permiserit, sed etiam si dolo hoc egerit d). Respexit haud
dubie ad oppignorationem disimulatam. v. g. Si vasallus
finxerit saltem, quod oppignora verit creditor fructus
feudi solos, aut si hypothecam illi constituerit cum con-
stituto possessorio. Nam & talis hypotheca haud du-
bii fit in fraudem prohibitæ alienationis, ut recte adver-
sus Struvium defendit Rhetius. e)

f) d. i. F. 5. p. 148. d. l. p. 249.

g) §. XV.

Alienatio
feudi per li-
bellum.

Restat ut videamus ultimum casum licitæ alienatio-
nis feudi, quoad partem dimidiam, secundum mores anti-
quorum temporum ante Lotharianam prohibitionem.

Quid sint
bona libel-
laria, item
centifica,
feuda cen-
suaria? Va-
riatio Dd.

Ait Feudista: *Aut si libellario nomine amplius medietate in
feudum dederit. f) Et alibi: Licet possit locare (vasallus
feudum etiam totum,) nisi locatio esset fraudulenta alie-
natio, sicut est per libellum, ut dicitur venditio [i. e. ut po-
tius nomen venditionis mereatur.] Quis enim dubitat, quod
libellario nomine sub vilissimâ duorum denariorum pensione
perpetuo concedatur utendum, alienatum in fraudem esse. g)*

Hic ante omnia videndum, quid sit per libellum dare, et
item quid denotetur per bona libellaria. Ubi iterum mi-
rè dissentiunt Dd. aliis bona libellaria nulla alia esse fra-
tuentibus, quam emphyteutica, quia videlicet nusquam in
jure Longobardico honorum emphyteuticorum fit men-
tio, & quia ex circumstantiis textuum qui libellariorum
honorum mentionem faciunt, appareat, quod ea valde
convenient cum emphyteuticis. Alii contra libellarica
bona

bona ab emphyteuticis in multis articulis differre. statunt, quod in bonis libellariis renovatio contractus fiat statis certisque possessoribus, etiam non mutato possessore; quod bona libellaria non dentur sub lege meliorandæ rei, quod semper dentur in perpetuum, quod in libellariis bonis ademptio locum habeat, si solutio pensionis saltem per biennium cesset, & quod is, qui per libellum possidet, vendere rem possit sine consensu domini (quamvis de duabus ultimis, imo etiam de quibusdam ex reliquis differentiis non sine causa alii dubitent.) Breviter, dationem rei libellario nomine esse venditionem, quæ fiat scriptura, interveniente certo pretio, & hoc amplius certâ pensione constituta in annos singulos, eâ pleiunque lege, ut statò condicitoque tempore contractus renovetur, rursus numerato pretio certo & arbitrario. h) Ex posteriore verò sententia cum appareat, contractum libellarium æque non esse Romanum, sed contractui Romano saltem affinem, uti contractum feudalem, inde nova cura torquet interpretes juris Feudalis, quo titulo bona libellaria in jure Germanico vel à Jctis Germanis vocentur. Plerique recurrunt ad bona censualia. Sed hic iterum novæ lites, quomodo bona censualia differant ab emphyteuticis in Germaniâ bonis? Solent provocare ad diversos terminos idiomatis patrii. Mentio enim fit in consuetudinibus patriis der Zinsgüter & alibi der Erb-Zinsgüter. Ut ergo differentiam inter hæc duo genera constituant, docetur, censitica bona esse quæ vocantur Zins-Güter / emphyteutica Erb-Zins-Güter: Unde porro quæ bona libellaria eadem volunt esse cum emphyteuticis, dicunt, bona libellaria esse Erb-Zins-Güter / qui differre volunt ab emphyteuticis, nostra Zins-Güter habent pro bonis libellariis. i) Imo qui præ reliquis anti-

quitatum Germanicarum explicationi operam dederunt novâ sollicitudine laborarunt, ut differentiam invenirent inter fundum censualem ein Zins-Gut / & teudum censuale, ein Zins-Lehn. k)

f) d. 1. F. 5. g) 2. F. 9. §. 1.

b) Rhetius ad d. 1. F. 5. p. 247. Bitschius *ibid.* p. 23. *seq.* Struvius *Synt. Feud.* c. 2. *aph.* 10. n. 4.

d) Struvius d. *aph.* 10. n. 1. 3. 4. Rhetius ad i. F. XII. p. 388. *seq.* Const. Elect. Saxon. P. 2. *Const.* 39. & *ibi* Mollerus & Carpiovius.

k) Schilterus ad *ius feudale Alemann.* ad cap. 109. no. & *quæ ibi citat* Carolus Molinaus.

§. XVI.

Dæ cautela hic observanda. Ne confundantur affinia. Et ne mores Germanici explicentur ex Romanis.

Ut hos scopulos uterunque evitemus, duas cautelas præsupponimus, ab interpretibus in istis dissectionibus non ubique observatas 1.) ne confundantur affinia. Nisi enim egregie fallimur, in eo, si non solum, saltem præcipue consistit apex iudicii Logici, & fundamentum etiam aliquod haud contemnendum prudentiæ Politicæ, cum ea quæ nimis à se remota sunt vel stupidi etiam non solent confundere. Hinc fundamentum omnis ratiocinationis bona definitio, bonæ definitionis differentia specifica, qua ostenditur rei differentia à proximè attinentibus & affinis. 2.) Ne per nimiam curam juris Romani negligentur antiquitates patriæ, aut hæ ex illo tantquam ex genuino fonte infeliciter exponantur. Conqueritur eâ de re Schilterus 1) quod ante Carolum Molinaum vix quisquam jura feudorum Germanicorum rectè intellexerit & expoluerit, cum nemo ferè ad jura patriæ, Francorum & Alemannorum inprimis, ac genuina nostra principia respexerit, Romano jure unice imbutus, ejusque modulo omnia mensurans. Unde & ipse Molinaus in contractuum censualem naturâ explicandâ no-

tavit

tavit, animadvertendum esse, quod in talibus juniores alias Jurisperiti cæcutiant, quia nec in jure, & nec dum alibi horum contractuum natura, proprietas & differentia explicata fuerit; Sed utinam & ipse Molinæus ac Schilterus ubique istos scopulos evitaverint. Quibus tamen facile danda erit venia, quia regulariter, qui primi à devio in viam regiam seductos reducere intendunt, non possunt facile omnes errores fugere, propterea tamen laude sua non privandi, quod ausi fuerint torrenti errantium se primi opponere.

l) ad d. c. 109. p. 390.

§. XVII.

Paucissimis itaque hic dicendum. Habet affinitatem contractus libellarius cum emphyteutico, in multis, sed propterea non est idem cum hoc, quia affinitas non sunt eadem. Porro Franci ex Germania in Italiam, sicut feuda ibi antea incognita, ita & contractum libellarium attulerunt. Unde argumentum, quod contractum libellarium eundem facit cum emphyteutico, quia emphyteuseos separatim nulla fiat mentio in jure Longobardico, aliquam conjecturam faceret, si modo constaret, apud Longobardos in usu fuisse contractum emphyteuticum, quem ipsi Romani per multa secula ignorarunt. Verosimile ergò est, quod contractus libellarius sit idem cum contractu censitico. Verosimile est, quod bona censitica variaverint quidem apud Germanos in specialibus circumstantiis & pactis adjectis, in eo tamen convenient, quod sint talia bona, qualia ab antiquis temporibus data sunt & hodiernum dari solent rusticis à Dominis suis. Unde nulla erit differentia inter Erbzins, Güter & Zinsgüter, sed promiscuus horum terminorum usus esse videtur. Nam eodem vitio laborat argumentum, dissen-

Determinatio bonorum libellariorum, & feudorum censualem.

tientium, quasi videlicet sub voce *Erbzinsgüter* denotetur bonum emphyteuticum, quia alias nullum aliud nomen ad bona emphyteutica applicari possit. Hic enim falsò præsupponitur, quasi nimirum necesse sit, Germanos introduxisse bona emphyteutica, aut, quia Corpus juris de illis loquitur, iis commodè carere non potuisse. Hinc vanæ illæ & inanes lites, de characteribus differentiarum inter *Erbzinsgüter* und *Zinsgüter* / in tantum, ut necesse fuerit peculiari constitutione Electorali litem dirimere, utrum in dubio bona præsumantur potius emphyteutica, quam censitica, i. e. utrum in dubio præsumatur contractus de bonis esse initus secundum principia juris Romani, an Germanici, ubi tandem vincit præsumtio pro jure Germanico. *m)* Hac lite verò non fuisset opus, nisi cerebrina illa distinctio differentiam fecisset inter *Zinsgüter* und *Erbzinsgüter*. Denique regulariter feudum censuale & bonum censuale vix differunt, ubi de rusticis prædiis sermo est, & differentia quam inter hæc duo formare voluit Schilterus, ipsis, quos eum in finem adducit, & subinde sine ratione prægnante emendat, textibus repugnat. *n)* Fortè causam errandi præbuit quæstio, utrum bona censuaria sint feuda an minus, quibusdam affirmativam tenentibus quibusdam negativam. Nec hæc diversitas respondendi vitio vertenda interpretibus, cum ipsi juris feudalis textus eâ de re dubitent, *o)* si modo per valvasinos, seu vassallos ultimi ordinis intelligantur rustici & non homines urbani. *p)* Nam rustici quidem de bonis censualibus investiuntur, quia tamen servitia militaria non præstant, feuda hæc haud dubie sunt impropria & plus quam impropria, i. e. alio planè jure quam feudali utuntur. *Q*ui in definiendis controversiis circa feuda censitica.

m) d. P.

- w) d. P. II. Const. Elect. 39.
 n) plures meditationes huc pertinentes suppeditabunt Besold. Speidel. Wehner. Rüdinger. vocibus Erb-Zinsglüter / Zinsglüter / Zins-Lehn.
 o) l. F. 1. §. notandum est autem, ultimo. J. F. Sax. art. 1. & J. F. Alem. c. 1.
 p) ut explicat Schilter. ad cap. 1. J. F. Alem. §. 23. seq.

§. XVIII.

Jam verò non obscura erit dispositio juris feudalis circa alienationem per libellum. Locare licet vasallo feudum, quia in locatione non est alienatio. Jam quemadmodum circa emphyteusim contingit, ut à quibusdam pro locationis specie olim ante constitutionem Zenonianam haberetur, ita etiam libellarius contractus, eandem similitudinem cum emphyteusi habens, ad locationem à quibusdam relatus fuit, adeoque vasalli cœperunt extraneis feudis. Ratio juris feudalis antiquioris de prohibita alienatione per libellum, nisi intrà medietatem feudis.

tota etiam feuda per libellum concedere. Accesit, quod, cum apud Germanos etiam in beneficiis rusticorum & urbanorum, adeoque & in bonis censiticis consuetum fuerit investituram adhibere, & communi usu receptum fuerit, ut vasalli de bonis feudalibus fundos censiticos concederent rusticis suis, sine violatione præcepti de prohibita feudi alienatione; putatum fortè fuerit, concessionem talis feudi censitici etiam intuitu extranei habendam esse pro subfeudi specie. Huc pertinet, quod feudista dixit: *q) Si libellario nomine, amplius medietate in feudum dederit*, ut non opus sit, cum Cujacio textum emendare & pro *medietate in feudum legere medietate feudi*. Sed vixit tamen sententia contraria, partim quod etiam in emphyteusi Romani nasutiores facillè intellexerint, eam plus participare de venditione & alienatione, certè alienationem facillè sub hoc fraudis prætextu posse occultari

D

tari

tari; partim quod eadem fraus in datione per libellam vel concessione feudi censitici latens à prudentioribus fuerit detecta. r) Cæterum excusatio de jure subfeudandi & similitudine dationis in censum cum subfeudo, etiam insufficientis fuit ad sustinendam dationem totius feudi in censum, partim, quia subfeudatio debet fieri iisdem conditionibus, quibus datum fuit feudum, quod in datione per censum, ubi vassallus non præstat servitia militaria, haud obtinet; partim, quod jam supra ostenderimus, subfeudationem totius feudi sine fraude non posse concipi. Accedit, quod plane alia ratio sit, si bona censitica rusticis dentur, quam si dentur extraneo. Rustici olim erant nihil aliud, quam veri servi apud Germanos, adeoque fundi his dati ut operas rusticas præstent, manebant revera in familia Domini, & erant instar peculii. At si libero homini bona in censum dentur, & qui nullas operas rusticas pro illis præstat, revera bona ex familia Domini alienantis transeunt in familiam alienam. Quod tamen ante prohibitionem Lotharii III. licuerit feudum per libellum dare ad partem usque dimidiam feudi, vel intelligendum est de casu, si bona censitica rusticis in feudum data fuerint, cum ultra dimidiam agrorum partem prudens dominus non concedere soleat rusticis ad præstandas operas rusticas; partim, (si de altero casu intelligendi sint textus feudales ubi per libellum alienatio facta in liberum hominem,) ideo factum, quia abusus semel introductus, & tempore longiore durans, antequam fraus sub eo latens animadversa fuerit, non potuerit statim radicatus extirpari.

q) d. 1. F. 5.

r) d. 2. F. 9. S. 1.

§. XIX.

Illicitæ ali.

Jam restat ut videamus effectus juris antiqui ratione aliena-

alienationis five licitæ five illicitæ. Quoad illicitas alienationes una est regula, vasallum illicitè alienantem amittere feudum, & illud ad dominum reverti. *r)* Et quidem amittitur iplo jure, ita tamen vt sententia declaratoria opus sit, *t)* modo vasallus id ante voluntatem domini declaratam non recuperaverit, tunc enim retinebat. *u)*

s) 1. F. 5. verbis: amissione feudi multabitur. &c.

t) Rhetius ad 1. F. 5. p. 25. *u)* 2. F. 44.

§. XX.

Licitè si alienatum fuisset feudum, absque voluntate Domini tamen (nam de eo casu ubi cum consensu domini feudum alienatur, hic non sumus solliciti) quotiescunque pretio interveniente alienatio facta fuit, domino licebat redimere feudum & avocare ab emtore restituto pretio, idque, nisi refutasset aut renunciavisset Dominus intra annum ex quo sciverit, aut certè intra triginta annos, si venditionem factam ignorasset, five de bonâ consuetudine quæramus five de pravâ, i. e. tam in illis locis, ubi partem tantum fundi alienare licebat, quam in illis curiis, ubi totum licebat alienare. Nisi feudum esset paternum, tunc enim agnati proximi præferebantur domino intra annum. *w)* Antiquioribus igitur temporibus, ubi saltem partem feudi dimidiam alienare licebat, locum habuit hæc redemptio, si vasallus necessitate coactus feudi partem vendiderit. *x)*

w) 2. F. 9. §. 1. 2. F. 26. c. Titius filios.

x) 2. F. 9. pr.

§. XXI.

Quod si feudum intra medietatem fuisset oppignorum, valebat quidem oppignoratio, quamdiu feudum domino non aperiebatur. At si vasallus sine heredibus fuisset mortuus, aut feudum domino culpa vasalli fuisset aper-

donec feudum domino aperiretur. apertum, aut si vassallus domino id spontè refutasset, non poterat creditor retinere feudum oppignoratam, sed cogebatur domino id gratis restituere, y) quia plus juris non poterat transferre in creditorem, quam ipse habebat. Extat quidem apud Autorem vetustum de beneficiis capitulum, ubi videtur dominus recuperare potuisse feudum oppignoratam etiam vivo vassallo nec refutare volente. Ita enim dicitur: z) *Si quis exponit sua beneficia absque domini licentia, Dominus illi sententialiter precipiat, ut ea intra sex hebdomadas, redimat, quodsi non fecerit, domino suo vadiabitur i. e. multam solvet decem vel centum talentorum pro diversitate conditionis. a)* Sed uti hæc quidem obtinuerunt olim in feudis Germanicis, ita non confundenda sunt cum moribus feudorum Longobardicorum. Neque jure Germanico distinctio videtur fuisse inter quantitatem partis feudi oppignoratam, sed obtinuisse sive totum sive pars fundi fuerit oppignorata. Repetit etiam Compilerator juris feudalis Saxonici iisdem verbis illam dispositionem de admonitione domini & multæ quantitate. b) Quodsi multa soluta nondum relueret feudum vassallus, videtur tum Jure Germanico ipsi fuisse id à Domino ablatum. c)

y) i. F. s. in fine.

z) *Autor vetus de beneficiis §. 50. de ordine placitationis.*

a) *ibid. §. 53.* b) *artic. 69.*

c) *arg. eorum que dicuntur in J. F. Sax. c. 58.*

§. XXII.

Idem juris, Si feudi pars dimidiâ vel dimidiâ minor per libellum ad alium fuerit translata, eadem jure veteri Longobardico obtinebant, quæ de oppignoratione modo diximus; i. e. redibat idem gratis ad dominum, si feudum ipsi fuerit apertum. d) Quodsi tamen Ecclesiæ fuerit feudi

feudi pars à Vafallo per libellum, data alienatio plane non valebat. e) Quid igitur est, quod Ecclesia debeat esse deterioris conditionis quam privatus, cum privatus partem feudi à Vafallo per libellum accipiens potuerit eam retinere usque ad casum feudi Domino aperti, Ecclesia verò planè non potuerit fructum aliquem ex ejusmodi contractu sentire. Rationem reddit Feudista mirabilem sanè & parum erudientem. *Si Clientulus, inquit, fecerit libellum in perpetuum de feudo suo alicui Ecclesie, non valet.* Cur vero? *quia nunquam reversurum sit ad dominum.* Cur vero non sit reversurum, cum omne feudum per libellum licite datum revertatur ad dominum feudo per mortem vafalli dantis aperto. Interim tamen ita Feudista urget, feudum hoc nostro casu reversurum non est, *cum Ecclesia non desinat esse heres.* Planè non apta responsio, quæ aliquid forte valeret, si Ecclesia partem sui feudi alii per libellum dedisset. Tum enim forè dici posset, casum aperiendi feudi in Ecclesia non esse dabilem, uti in privato feudum per libellum dante. Ergo revera hæc ratio nullam ostendit differentiam inter partem feudi per libellum datam laico, an Ecclesie. Et fatetur non obscure ipse Feudista, statim subjungens. *Quod observandum etiam est in privato in natura perpetui libelli. i. e. heres emphyteuticus vel censiticus non ita facile deficit, uti heres feudalis, ergo sic domino in casu feudi per libellum dati expectandum esset donec heres feudi censitici deficiat.* Hinc ipse sentiens se adhuc nihil aptum dixisse, instat tamen: ita quidem est; *Sed tamen diversum observatur in Ecclesia, quam in privato.* Ergo dare vult aliam rationem, videamus an meliorem. *Ecclesia enim, ait, cultrix & auctrix justitiæ non patitur contra justitiam aliquid fieri*

ta esset Ecclesie. Ratio, differentie genuina.

fieri in se, vel in alterum, privatus vero saepe obviat justitiæ.
 Sed nec hæc ratio erudit. Si enim Ecclesia non patitur
 contra justitiam aliquid fieri, etiam restituet feudum li-
 bellarium domino, vasallo mortuo. Si injustum est pla-
 nè, partem feudi in libellum dare vel accipere saltem
 usque ad mortem vasalli dantis, cur laicis hæc injustitia
 indulgetur. Senserunt has difficultates interpretes haud
 pauci, adeoque inconvenientiæ huic mederi voluerunt
 variis emplastris quæstis, quorum tamen nullum place-
 bit ingenio justæ ratiocinationis æstimatori. f) Mihi si
 dicendum, quod sentio, puto compilatorem hic vel dor-
 mivisse, vel, quod verosimilius, musitasse, nec ausum fu-
 isse scribere quæ vellet, aut certè, quæ posset, &, nisi om-
 nino fallar, etiam debuisset. Scilicet ratio differentie
 in eo consistit. In laicum si feudum censiticum fuisset
 translatum, valebat interim illa alienatio, donec feudo ad
 dominum redeunte rescinderetur; At si passus fuissent la-
 ici, feudum censiticum Ecclesiæ datum aliquo tempore
 valere, nunquam eandem ex post facto rescindere po-
 tuissent. Uti enim ex inferno nulla redemptio, ita nec
 ulla redemptio illorum bonorum, quæ semel in manus
 venerant, aut convenientius in sinum Ecclesiæ recepta
 erant, talia enim bona pro religione illorum temporum
 amortizabantur, i. e. planè extincta esse censebantur. Er-
 gò putatum fuit, huic incommodo non melius occurri
 posse, quam si talis alienatio planè pro nulla & invalida
 fuerit habita. Uti in simili casu jure civili in fraudem
 creditorum alienata revocabantur, at cum libertas semel
 data non revocaretur, ne liceret in fraudem creditorum
 manumittere, Lege Ælia Sententiâ constitutum fuit, ut
 talis manumissio omnino nulla esset. g) Utrum verò hæc
 cautela

cautela multum profecerint illo tempore Laici, & utrum, si tamen vasallus partem dimidiam feudi Ecclesiae per libellum alienasset & tradidisset, feudo ad dominum redeunte, domino satis consultum fuerit querelâ nullitatis, vel conditione sine causâ, aut rei vindicatione, quam rescissione gestorum, alia quaestio est, de qua hic non sumus solliciti, quibus sufficit, rationem differentiae magis evidentem exposuisse.

d] 1. F. 5. § 13. e] d. 1. F. 13. pr.

f] vide eas collectas à Bursichio ad 1. F. 13. p. 131. seq.

g] pr. Inst. qui §. ex quibus, causis manum, non poss.

§. XXIII

Possemus relicto veteri jure jam transire ad constitutiones Lotharii & Friderici de prohibita alienatione feudi, nisi novam crucem Feudista posuisset in quaestione de subinféudatione. Jam supra h) diximus, nullo tempore licuisse feudum totum in subfeudum dare, licuisse tamen partes minores, quid igitur obtinebat in his subfeudis licitè datis si domino feudum aperiretur? Ait Feudista, & hac revocari à domino, eo excepto, quod ille qui secundo loco beneficium acceperat, non amittebat, si priore domino servire & ab eo feudum recognoscere volebat. Si dixisset Feudista, subfeuda non revocari, uti venditiones, (quia datio in subfeudum non esset alienatio, cum fiat in utilitatem domini directi) nisi subvasallus nollet fidelitatem præstare domino primo, si ad eum feudum rediisset, res plana esset; At vero dum dicit: redeunte feudo ad dominum omnem alienationem licitè factam tam venditionem quam subinféudationem, revocari à Domino, excepto eo, si subvasallus reddere noluerit, sed retinere eam maluerit, in congrua est locutio, & exceptio tollit regulam. Regula; Subfeudum revocare potest dominus. Excipe, si mo-

An & subfeudum olim revocari potuerit à Domino. Obscura doctrina Compilatoris Juris feudalis.

ohlsdorf

si modo subvasallus velit. *o* Miror autem, Birschium hanc inconvenientiam non animadvertisse. Adverterunt tamen alii, unde quaesiverunt remedia varia?). Alii dicunt, licuisse id quidem de jure veteri, non vero de novo. Sed hæc assertio non tollit inconvenientiam loquendi, & fortè petit id quod est in principio, ut infra videbimus, ostensuri, differentiam inter jus vetus & novum ratione subfeudi haud esse. Alii volunt, subvasallum à primo Domino subfeudum per modum feudi recognoscere volentem, retinere illud, si scilicet dominus voluerit. Sed ita obscuritas & ineptitudo locutionis non tollitur sed augetur. Dominus potest subfeudum revocare, limita, nisi subvasallus retinere maluerit, sublimita, si modo dominus tum subvasallo feudum relinquere voluerit. Quis tales emendationes æquo animo ferret? Alii denique exceptionem de subvasallo feudum retinere volentem restringunt ad casum, si vasallus culpâ feudum amiserit; sed & hujus explicationis inconvenientiam jam ostenderunt alii. *k*) Quid ergo dicemus? Fatebimur Feudistam bene sensisse, etsi non bene sit locutus. Scilicet voluit, subinfudationem partis etiam dimidiæ olim substituisse, donec feudum domino apertum fuerit, qui tum subfeudum revocare potuit, nisi fuerit pars feudi minor subinfudari solita, & subvasallus paratus fuerit domino fidelitatem porro præstare. Excusabimus autem compilatorem jurium feudalium secundum genium illorum temporum & seculorum scribentem, ubi cultura perspicui sermonis non magna impendebatur opera ac diligentia.

b) supra §. 9.

i) vid. quæ collegit Kohl de subfeudis ca. ult. n. 51. seq.

k) vide Kohl d. l.

§. XXIV.

Sublatio

Atque hæc olim obtinebant. At in seculo duodecimo

cimo Imperator Lotharius constituit, nemini licere beneficia, quæ à suis senioribus habet, sine ipsorum permisione distrahere, sive aperte sive dissimulatâ per fraudem alienatione, sub pœna amissionis feudi & pretii, in tantum, ut & Notarius libellum & alium contractum ejusque instrumentum conscribens officium amittere & infamiae pœnam incurrere debeat. Rationem ipse Imperator reddit, quia ejusmodi alienationibus vasalli pretia consumendo inidonei reddebantur ad servitia præstanda, & sic subterfugiebant ea, per quod non solum dominis senioribus fiebat injuria sed & imperii vires attenuabantur, dum Proceres Imperii milites suos omnibus beneficiis exutos ad expeditionem Romanam transducere non poterant.)

juris veteris per Lotharium.

l) 2. F. 52.

§. XXV.

Hic illud initio constat, per hanc constitutionem Lotharii Imperatoris sublatam quidem esse in universum licentiam illarum curiarum, in quibus ut supra m) diximus, licebat totum feudum invito domino alienare. An vero etiam alienationes quæ olim pro parte dimidia licite erant, hâc Imperatoris constitutione abrogatæ fuerint, dubium est: Sanè partis mentionem non facit constitutio. Interim constitutio sequens Imperatoris Friderici saltem notat differentiam istam inter constitutionem Lotharii & Friderici, quod in illa saltem alienationes futuræ, in hac etiam alienationes præteritæ sint interdictæ. Et alibi Compilerator juris feudalis memorat: *Si vasallus contra constitutionem Lotharii regis beneficium alienaverit, si totum, perdat totum, si partem, partem perdat, et ad dominum revertatur. n)* Unde indicium novum oritur, constitutione Lotharii etiam partis alienationem fuisse interdictam,

An etiam partis feudi alienatio per illam fuerit prohibita.

E

dictam,

dictam, etsi expressa hujus mentio in eâ non fuerit facta.

m) supra §. 7.

n) 2. F. 38.

§. XXVI.

Prohibitio
Friderici
plenior.
Quid per alienationes
hactenus
perpetratas
in ea intel-
ligatur.

Quicquid tamen hujus sit, illud valde verosimile est, quod, quemadmodum mores, qui diu invaluerunt, non ita facile legibus scriptis eradicari statim queunt, sed pro conditione ingenii humani inventa nova lege, non difficulter nova etiam fraus invenitur, ita & prohibitio ista Lotharii non videatur abrogationem intentam alienationum feudi statim in effectum deducere potuisse. Quare Imperator Fridericus in iisdem campis Roncaliis noviter & quidem plenius ac distinctius disposuit, ut nulli liceat feudum totum vel partem aliquam vendere vel pignora- re, vel quocunque modo distrahere, vel alienare, vel pro anima judicare, sine permissione illius domini, ad quem feudum spectare dignoscitur, in tantum, ut non solum alienationes futurae, sed & hactenus perpetratae hâc presenti sanctione cassentur. Callidas insuper machinationes interdixit eorum, qui pretio accepto quasi sub colore investiturae, quam sibi licere dicunt, feudum vendunt & in alios transferunt, aut alias fraudes adversus hanc constitutionem excogitant, pena amissionis feudi in venditorem & emptorem, ut & pena Notarii ex constitutione Lotharii repetita, addita insuper maris amputatione. o) Quae Imperator Fridericus hoc loco de cassatione alienationum hactenus perpetratarum disponit, duplicem observationem suppeditant. 1.) per alienationes hactenus perpetratas non intelligi illas, quae ante prohibitionem Lotharii licite fiebant, quas in antecedentibus fusius explicavimus, sed quae post Lotharii consti-

constitutionem factæ fuerunt. Quorum refero verba constitutionis Fridericianæ: *quia quod ab initio de jure non valuit, tractu temporis convalescere non debet.* Nam v. g. venditiones & pignorationes &c. partis dimidia feudi, secundum explicationem præcedentem, ante prohibitionem Lotharii de jure valebant ab initio. At quæ post illam prohibitionem factæ erant, de his demum dici potest, quod ab initio non valuerint. 2.) per eadem verba confirmari ea, quæ initio hujus §. memoravimus, quod Lotharii constitutio non statim firmitatem legis obtinuerit, multis contrâ facientibus & licentiam morum veterum usurpantibus.

o) 2. F. 55.

§. XXVII.

Videamus igitur, quid novi hac constitutione Fri-
 derici sit introductum. Ubi initio illud observandum
 est; etsi omnium alienationum in genere, & modorum. alienandi
 animæ in specie mentionem faciat Fridericus Imperator, olim inter-
 constat tamen ex superius dictis, quod non omnes alie- dictorum
 nationes demum per Lotharium aut Fridericum fuerint nihil novi
 prohibitæ, sed quædam perpetuè & universali curiarum hic disposi-
 feudali observantia pro illicitis fuerint habitæ. Ergo tum. Cur
 ratione alienationum quarumvis translationem pleni tamen judi-
 domini intendentium, ratione alienationum quarumvis cii pro ani-
 intendentium translationem domini minus pleni, facta ma mentio
 rum tamen incio domino, ratione donationum, dispo- fiat.
 sitionum testamentariarum, dationum in dotem, etiam
 sciente sed nolente tamen domino factarum, neque Lo-
 tharius neque Fridericus hic quicquam novi disposuit,
 neque tales alienationes occasionem dedisse videntur con-
 stitutionibus his Imperatoriis, per ea quæ supra distin-
 ctius

etius de his alienationum speciebus fuere annotata. f) Quod vero cujuscunque alienationis, & dispositionis testamentariæ in specie g) faciat mentionem Fridericus, idè videtur esse factum, partim ne quis putet, istis certis speciebus alienationis, quæ olim licitæ erant, & per leges imperatorias abrogatæ sunt, solum nominatis, reliquas jam ante prohibitas permitti; partim quia Clerus Pontificius, qui testamentariis dispositionibus ad pios usus perpetuo ut hamo ad capiendos aureos pisces usus est, omni tempore operam dedit, ut in casibus prohibitarum alienationum hunc eximeret, atque pro alienationis non licitæ solum sed & salvificæ specie venditaret. Unde conveniens erat, hujus in specie mentionem hic fieri.

f) *suprà §. 5. 6.*

g) *verbis; vel pro anima judicare.*

§. XXVIII.

Quid novi per constitutiones Imperatorias fuerit introductum respectu venditionis.

Ergo nec venditionis omnis prohibitio hic demum fuit introducta, sed saltem venditio in parte dimidiâ minore sub prætextu urgentis necessitatis h) hic sublata fuit, ita ut non, uti olim, dominus opus haberet ad recuperandam partem alienatam uti jure protimiseos i) sed posset absque restitutione pretii rem alienatam statim vindicare, & emtori vel venditori auferre, etiam si hic ante vindicationem Domini rem alienatam ab altero recuperaverit, in quo iterum differentia est inter jus verus & novum ex constitutionibus imperatoriis ortum. Etenim, si vassallus ante constitutionem Lotharii Regis feudum alienaverit, quod in quibusdam curiis pro parte in quibusdam pro toto olim licebat, & ipsum postea recuperabat, pro feudo sibi retinebat, hoc est in causam feudi recadebat. Hodie autem

tem si ipsum alienaverit, si quidem illicite, licet postea recuperaverit, tamen penes eum non remanebit, utpote domino, ad quemcunque pervenerit, apertum. k] Quæ tamen mutatio non solum ad casum venditionis illicitæ sed in genere ad omnes alienationes illicitæ pertinet. l)

b) per dicta superius §. 5. 10. 11.

i) supra §. 20.

k) 2. F. 44.

l) conf. supra §. 19.

§. XXIX.

Respectu oppignoracionis id mutatum fuit, quod olim feudo toto demum aut certè supra dimidiam partem oppignorato id amitteret vasallus, m) hodie vero etiam si pro parte saltem oppignoratio sit facta, pars oppignorata sine consensu domini amittatur n) adeoque in casu partis oppignoratæ dominus non habebit opus expectare, donec vasallus sit mortuus, aut alio modo feudum domino aperiatur, ad repetendam, partem alienatam. o)

m) supra §. 12. 13. 14.

n) 2. F. 55. verbis vel pignori.

o) supra §. 21.

§. XXX.

Eadem mutatio fuit introducta respectu alienationis per libellum, quia olim eadem hujus alienationis cum oppignoracione quoad effectum erat convenientia. p) Est enim in constitutione Friderici clausula prohibitoria supra q) excerpta non faciat disertam mentionem dationis per libellum, sufficit tamen, quod omnes alienationes invito domino factæ olim licitæ per constitutionem Friderici sint abrogatæ, & quod initio constitutionis alienatio per libellum oppignoracioni jungatur, ubi me-

Quid respectu alienationis per libellum.

morat Imperator, quod multas acceperit querelas de feudis a vasallis sine dominorum licentia pignori obligatis & quadam collusionione nomine libelli venditis.

p) *supra*. §. XXII.

q) §. XXVI.

§. XXXI.

An iure novo datio in emphyteusis vel bonum censiticum plane sit prohibita.

Unde quæritur an iure novo Vasallo omnis datio feudi in emphyteusis, feudum censiticum vel quid simile sit interdicta? Alii affirmant, r) alii negant. s) Mihi videtur distinguendum esse, an contractus censiticus vel emphyteuticus celebretur eum rusticis an cum hominibus ingenuis. Illo casu etiam post Constitutionem Frederici licebit bona feudalia per libellum rusticis concedere, quia tum cessat ratio prohibitionis, in eo consistens, quod vasallorum servitia hac per libellum datione amittantur, quod in bonis censiticis rusticis concessis non fit. At si ingenuis detur pars feudi per libellum, qui nullas vasallo concedenti præstant operas rusticas, ratio illa prohibitionis obtinet; nisi evidens sit per ejusmodi dationem feudi melioratio. Sic Johannes XIV. Comes Oldenburgicus brevi annorum spatio per dationem in emphyteusis effecit, ut non solum aliquot ditionis suæ tractus merè steriles & paludinosos reddiderit sæcundos & fertiles, sed omnia damna, quæ Gerhardus bellicosus comitatu isti intulerat, resarciverit. Et non alia ex ratione pagos multos imo urbes in Rode terminari præsertim in Ducatu Brunsvicensi alii putant, v. gr. Werningerode / Hargingerode &c. quod runcando, vel Germanicè durch Rotten oder Radden ex incultis terris ad fertilitatem vel fructum aliquem præparati sint. t)

r) ut Bieschius ad 2. F. 55. p. 687. *Illustr. Dn. Coccejus Jur. Feud. tit. 7. §. 6.*

1) ut Johannes Faber *citatus Bistebio d. l.* Clarus *citatus Dn.*

Coccejo *ibid.*

2) Rhetius *ad l. F. 12. pag. 385. n. 11. 12.*

§. XXXII.

Simul verò ex dictis definiri poterit quæstio affinis: Item an datio in usufructum? Negat eam Hotomannus, Rosenthalius, Rittershusius. Sed verior affirmativa, quia nec oppignoratio feudi vasallo concessa, x) & quia sub prohibita alienatione etiam datio in usufructum comprehenditur.

1) *citatus Bistebio d. l.*

2) Bitschius. *d. l.*

3) Rhetius *ad l. F. 5. p. 249. n. 7. adde arg. l. ult. C. de reb. alien. non alien.*

§. XXXIII.

Porro de subinfeudatione quaeritur an ea per constitutionem Friderici sit prohibita. Hic mirè dissentiunt Doctores: Alii etiam jure novo valere subinfeudationem feudi, sive totius sive pro parte volunt, nisi evidenter in fraudem alienationis fiat, quod tamen non sit praesumendum. Alii contra omnem subinfeudationem à Friderico esse prohibitam asserunt. Alii variè distinguendo quæstionem solvere laborant. 1) Nos uti supra ostendimus & olim subinfeudationem totius feudi invito domino factam vix concipi potuisse ut sine fraude fuerit; a) ita nullam rationem videmus, cur jure demum novo liceat vasallo rem totam in subfeudum alii dare. Quod partem attinet, distinguo: an ea detur in subfeudum à vasallo ei, qui dignitate par aut superior est, an inferiori. Primo casu vix licebit sine fraudis suspitione; posteriore, si nulla alia fraudis circumstantia concurrat, tantum abest, ut domini conditio reddatur deterior ut potius evidenter melioretur. b) Et hoc intuitu intelligenda

* (o) *

40 DISS. DE CAUSIS PROHIBITÆ ALIENATIONIS FEUDI.
genda est aliorum limitatio, dum dicunt subfeudum ho-
diè non permitti, nisi sit res subinfeudari solita.

2) vide pluribus Bittschium ad c. beneficium 2. F. 26. p. 465. seq.

Kohl. de subfeudis. c. 2. n. 8. seq. c. 3. n. 2.

a) supra §. 9.

b) conf. d. §. 9.

§. XXXIV.

An domi-
nus, cui feu-
dum aper-
tum, sub-
feuda tene-
atur subva-
fallis relin-
quere.

Eadem distinctione responderem etiam ad quæstio-
nem aliam priori affinem. An si feudum domino aper-
riatur teneatur dominus subvafallis subfeuda relinquere,
si ea in posterum à domino recognoscere velint. c) Nam
quicquid alii disserant, facile ex dictis defendi poterit,
dominum non teneri, nisi in ultimo casu paragraphi
præcedentis. d)

c) quam tractat. Kohl. c. ult. n. 50. seq.

d) conf. dicta superius §. 23.

§. XXXV.

An prohi-
bitio Fride-
rici sit in
Germania
recepta?
Conclusio.

Quæritur etiam, an dispositio Friderici Imperatoris
de prohibita feudi alienatione in Imperio Germanico re-
cepta sit? quam & ipsam alii affirmant alii negant. e) Sed
cum ea ad scopum nostrum non pertineat, utpote cum ro-
bis saltem fuerit propositum dare causas prohibitaæ ali-
enationis feudi secundum principia juris Longobardici,
hic subsistimus & colophonem dissertationi imponimus,
si illud saltem monuerimus, eos, qui nimis generaliter as-
serunt, constitutionem Friderici à Germanis non esse re-
ceptam, in non paucis quæstionibus specialibus, ubi
praxis Germanica ab eorum expositione constitutionis
Fridericianæ discrepat, legem Friderici minus apte expo-
suisse, quod cuilibet facile patebit, qui modo ea quæ se-
terus eam in rem ex aliis collegit, cum positionibus dis-
sertationis nostræ conferre velit.

e) vide omnino litteram de Feudis Imperii cap. 23.

* (°) *

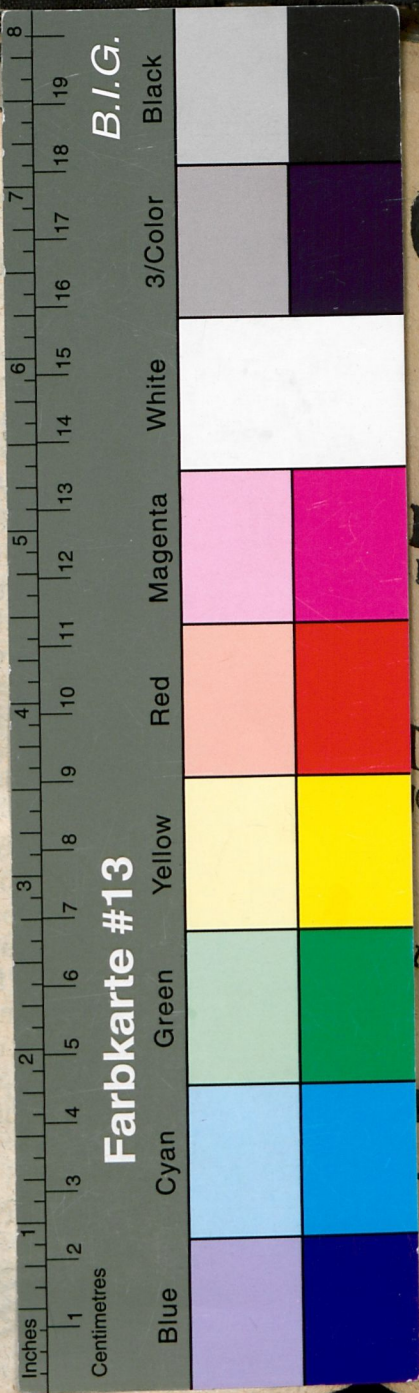
ULB Halle
002 654 644 3

Sb.

B.I.G.

Farbkarte #13

DISSERTATIO INAUGURALIS;

1709
9
664
226

DE
**CAUSIS PROHI-
BITÆ ALIENA-
TIONIS FEUDI,**

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
PRINCIPE BORUSSIÆ, MARCHIONE BRANDENB.
ET DVCATVS MAGDEB. GVBERNAT. &c. &c.
Ex Decreto Illustris fCtorum Ordinia

PRÆSIDE
PRORECTORE MAGNIFICO
DN. CHRISTIANO THOMASIO,
CITO, POTENTISSIMI REGIS BORUSSIÆ, AC REVE-
REND. ET SERENISS. DUCIS SAXO-NUMBURG. CON-
SILIARIO RESPECTIVE INTIMO, PROFESS. JUR.ORDIN.
ET FACULT. JUR. h. t. DECANO,

PRO LICENTIA
SVMOS IN UTROVE JURE HONORES ET PRIVILEGIA
DOCTORALLA RITE CAPESSENDI,
IN AUDITORIO MAJORI
die V. Julii Anno MDCCIX. horis ante & pomeridianis
Publico Eruditorum Examine submittit

IOHANNES CONRADUS Mohr /
Fridbergâ-Wetteravus.

Typis CHRISTOPH. ANDRÆ ZEITLERI, Acad. Typog.